

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **PhMr. V.F.**, N.D., zast. AK B., s.r.o., J.M., IČO: X. proti žalovanému: **V., a.s., M.B.**, IČO: X., o zaplatenie **2 735,83 Eur**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 15C 114/07, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 5. februára 2009, č. k. 4 Cob 50/2008-59, takto

r o z h o d o l:

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 5. februára 2009, č. k. 4 Cob 50/2008-59 sa **z r u š u j e** a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 15. novembra 2007, č. k. 15C 114/07-37 zamietol žalobu žalobkyne a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalovaný vzniesol námietku premlčania. Súd prvého stupňa podľa ust. § 100 ods. 1, § 101 Obč. zák. posudzoval premlčaciu dobu a jej plynutie. Nároky na poplatok z omeškania si mohla žalobkyňa uplatňovať na súde po 30 dní od splatnosti každej faktúry (2. júla 2003 a 3. júla 2003), žaloba bola podaná dňa 17. marca 2008, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, žalovaný sa premlčania dovolal, a preto prvostupňový súd nemohol žalobkyni právo na zaplatenie poplatku z omeškania priznať.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozhodol o odvolaní žalobcu uznesením z 5. februára 2009, č. k. 4 Cob 50/2008-59 tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 15. novembra 2007, č. k. 15C 114/07-37 zrušil a konanie zastavil.

Žalovanému nepriznal náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil, keď žalobu pre premlčanie nároku žalobcu zamietol, hoci v danej veci ide o prekážku veci rozhodnutej, a preto odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. d) a ods. 2 O.s.p. napadnutý rozsudok zrušil a konanie vo veci zastavil.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a žalovanému tieto nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z týchto dôvodov:

Žalobca sa v predmetnom konaní nedomáha ničoho duplicitne, t. j. nedomáhala sa nároku, ktorý by bol už právoplatne priznaný alebo ktorý by bol právoplatne zamietnutý. Žalobca sa v tomto konaní výslovne domáha len tej časti svojho nároku na poplatok z omeškania, ktorý doteraz nebol zo strany žalovaného dobrovoľne uspokojený. I keď vo veci vedenej pred Okresným súdom v Martine došlo k vydaniu právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, z výroku tohto rozhodnutia nijako nevyplýva právna kvalifikácia priznanej peňažnej sumy.

Súd mal skúmať, či žalobcovi v čase omeškania zdravotnej poisťovne vznikol nárok na poplatok z omeškania podľa § 38 ods. 4 zák. č. 273/1994 Z. z.

Podľa ustálenej súdnej praxe zdravotníckym zariadeniam prináleží nárok na poplatok z omeškania vo výške 0,1% denne aj v prípadoch, ak k omeškaniu zdravotnej poisťovne došlo v čase, kedy bolo platné a účinné ust. § 38 ods. 4 v znení upravujúcom poplatok z omeškania vo výške 0,01%, nakoľko dotknuté ustanovenie v takomto znení stratilo z dôvodu rozporu s Ústavou SR účinnosť a neskôr i platnosť. Preto súd priznal žalobcovi nárok na poplatok z omeškania bez ohľadu na to, že v inom súdnom konaní bol žalobcovi priznaný úrok z omeškania.

Poplatok z omeškania možno uplatniť len vtedy, ak tak ustanovuje osobitný predpis. Občiansky zákonník nepripúšťa veriteľovi voľbu medzi úrokom z omeškania a poplatkom z omeškania.

Žalobca sa nevzdal práva na poplatok z omeškania.

Ďalej žalobca - dovolateľ uviedol, že v roku 2003 nebolo možné záväzkovoprávny vzťah medzi žalobcom ako podnikateľom v oblasti poskytovania lekárskej starostlivosti a právnym predchodcom žalovaného podriaďiť pod ustanovenia Obchodného zákonníka.

Žalobca sa preto nestotožňuje s právnym názorom okresného súdu, že Všeobecná zdravotná poisťovňa sama zdravotnú starostlivosť neposkytovala, a preto nemožno v danej veci hovoriť o tom, že išlo o zabezpečovanie verejných potrieb.

Dovolateľ považuje námietku premlčania za neopodstatnenú.

Žalobca - dovolateľ prípustnosť dovolania opiera o dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f) O.s.p.

Odňatie možnosti konať pred súdom dovolateľ vidí v tom, že k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nie len činnosťou súdu, ale aj samým rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o zastavení konania pre nedostatok procesnej podmienky, ak záver súdu o tejto otázke nie je správny a konanie v skutočnosti nedostatkom procesnej podmienky konania netrpí.

Žalovaný sa písomne k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a konanie predchádzajúce jeho vydaniu a dospel k záveru, že žalobcovi bola nesprávnym postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f) O.s.p. sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizovať procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva.

Odňatím možnosti konať pred súdom je nielen procesný postup súdu, ale aj jeho rozhodnutie, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva napr. preto, že jeho odvolanie nebolo prejednané, resp., že k názoru súdu odvolacieho sa nemal možnosť vyjadriť.

Dovolací súd dospel k názoru, že odvolací súd svojím postupom pri prejednávaní odvolania žalobcu odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom.

Prvostupňový súd rozsudkom z 15. novembra 2007, č. k. 15C 114/07-37 žalobu žalobcu zamietol, keď konštatoval, že námietka premlčania vznesená žalovaným je dôvodná.

Rozhodol tak, keďže mal za to, že v danej veci sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci.

Odvolací súd, ako vyplýva z napadnutého uznesenia, však dospel k záveru, že konanie je postihnuté neodstrániteľnou vadou - nedostatkom podmienky konania, a to res iudicata.

Dovolací súd má za to, že tento záver odvolacieho súdu bol predčasný.

Podľa ust. § 159 ods. 3 O.s.p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Právoplatné rozhodnutie tvorí prekážku rei iudicatae vtedy, ak v novom konaní ide o to isté, o čo išlo v predchádzajúcom rozhodnutí, musí ísť o totožnosť osôb a aj o totožnosť predmetu konania.

V danej veci dovolateľ už v žalobe uviedol, že žalovanému za oneskorené zaplatenie jeho faktúr č. 2003034 a č. 2003035 vyúčtoval 27. marca 2007 poplatok z omeškania v sume 128 013,64 Sk.

V konaní na Okresnom súde Dolný Kubín, sp. zn. 5Ro 488/2004 si uplatnil sumu 45 593,90 Sk. Táto suma mu bola priznaná právoplatným rozhodnutím, ide o časť poplatku z omeškania.

V žalobe zo 4. apríla 2007 sa domáhal zvyšku vyúčtovaného poplatku z omeškania v sume 82 419,74 Sk.

Dovolací súd preto konštatoval, že totožnosť účastníkov je síce daná, ale nie je daná totožnosť prejednávanej veci v konaní na Okresnom súde Dolný Kubín, sp. zn. 5Ro 488/2004 a v konaní na Okresnom súde Bratislava V, sp. zn. 15C 114/07.

Zrušením rozhodnutia súdu prvého stupňa a zastavením konania odvolací súd odňal žalobcovi možnosť uplatniť svoje práva, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok, čím je prípustnosť dovolania daná podľa ust. § 237 písm. f) O.s.p.

Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. f) O.s.p. dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu podľa ust. § 243b ods. 2, 4 O.s.p. a vec vrátil Krajskému súde v Bratislave na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd i o náhrade trov dovolacieho konania (§ 243d O.s.p.).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.